

I 12386

MESERIILE

și

Munca națională

Discurs rostit de d-l

ALEXANDRU G. DJUVARA

Ministrul Industriei și Comerțului

La marele banchet al meseriașilor din Oltenia, dat în ziua
de 21 Septembrie 1908, la Craiova

BUCUREȘTI

Stabilimentul de arte grafice EUFR. N. MIULESCU

— 2, Str. Karageorgevici, 2 —

1908

277.2.409

Domnilor,

Să'mi dați voce să mulțumesc în primul rând bunului meu prieten, D-l Mitescu, pentru gândul pe care l'a avut de a ridica, în numele nostru, cel dântâi pahar pentru sănătatea și îndelunga viață a Majestății Sale Regelui. (Aplause prelungite și îndelung repetate, ovațiuni nesfârșite urale și strigăte entusiaste: să trăiască).

În toate împrejurările în cari inimile noastre bat mai cu căldură, ori când simțim vre-o bucurie mai mare, ori când avem o grijă mai adâncă, trebuie să ne îndreptăm gîndul, către Acela care de mai bine de 40 de ani prezidează la destinele acestei țări și care, fiți siguri, va lăsa în urmă-l una din cele mai glorioase și mai fericite domnii ale acestei țări. (Aplause furtunoase, ovațiuni repetate, entusiasm general, urale).

Domnia Regelui Carol, văzută astăzi de noi cu privirile imperfecte ale aceloră cari stau cu ochii prea aproape de țintă, va apărea urmașilor noștri și din depărtările istoriei, cu Majestatea pe care ea o are în realitate; va fi văzută cum se zăresc acele piscuri înalte și măndre cari se oglindesc în albastrul nepătat al cerului. (Aplause prelungite, îndelung repetate, entusiasm, ovațiuni, urale).

Să trăiască dar Majestatea Sa Regele, mulți ani fericiți (Urale). Ii trimitem de aci, din mijlocul acestor agape frățești ale muncii, urările noastre cele mai calde de sănătate deplină și de îndelungă viață. (Aplause prelungite, urale nesfârșite, ovațiuni).

Și acum, d-lor, că mi-am îndeplinit această înaltă datorie, sa'mi dați voie să mă reintorc în mijlocul d-stră, și să'mi fac o adevărată plăcere dintr-un act de curtenie, la care sunt sigur că vă veți asocia cu toții. Să mulțumesc domnilor reprezentanți ai celor două partide conservatoare de a fi venit astă seară în mijlocul nostru; să mulțumesc aceloră cari

organizând acest banchet 'i-a chemat aci cu atâta dragoste și cu atâta frăție. (Aplause prelungite).

Desigur, d-lor. că ei venind aci, — băi bați politici, — nu 'și-au închipuit, — sunt prea mândri și prea inteligenți patrioți pentru aceasta, — că la acest banchet cineva dintre noi va abdica vreuna din credințele sale, sau, că oameni ca noi, se pot strânge la o laltă, ca să vorbească de păsurile țării cu excluderea preocupărilor politice, — indisolubil legate de asemenea probleme. (Aplause paelungite, îndelung repetate).

Și dacă noi 'i-am chemat, și dacă ei au venit în mijlocul nostru, aceasta dovedește o imblinzire a moravurilor noastre politice. (Aplause prelungite, îndelung repetate); aceasta dovedește că partidele noastre au intrat definitiv în mersul unei adevărate civilizațiuni, că ele nu se mai consideră ca vrăjmașe, nu mai lucrează ca să dărâme unele aceea ce au făcut cele l'alte, ci, luptând în emulațiune, ele se întrec ca să clădească din ce în ce

mai bine (Aplause prelungite, strigăte entusiaste de: să trăiască!)

Suntem, d-nilor, liberali și conservatori, întocmai ca două echipagii deosebite, însă pe același vas; rând pe rând punem în serviciul aceleași cauze puterile noastre și ne urcăm la cârmă; rând pe rând conducem nava, fie-care cu știința ce avem, fie-care cu metoda ce am adoptat, fie-care cu ochii ațintiți spre steaua sub care ne-am așezat norocul. Vasul însă pe care stăm, nu este nici al nostru, liberali, nici al conservatorilor, vasul pe care stăm este însăși piatra noastră. (Aplause prelungite și îndelung repetate, urale entusiaste).

Și de câte ori în vremuri grele, pe timp de furtună, atunci când vasul era în primejdie, echipagele lui nu s'au confundat, luptând cu puteri unite ca să'l apere de naufragiu, știind că în vârful catargului celui mai înalt al acestui vas stă prins, și fâlăie falnic, drapelul țării noastre, -- depotrivă scump și pentru d-vs. conservatori și pentru noi liberali. (Aplause prelungite și îndelung repetate). Liberali și con-

servatori avem fie-care rituri deosebite, avem fie-care leturghia noastră, dar avem cu toții aceeași dumnezeire înaintea căreia ne închinăm : patria noastră comună... (Urale entusiaste, ovațiuni)... patria noastră pe care o servim rând pe rând, fie-care în crezul nostru, dar toți cu un același devotament ! (Aplause nesfârșite, ovațiuni). Și fiind-că împrejurarea a făcut, ca, cu prilejul acestei frumoase întruniri a meseriașilor și comercianților din Oltenia, să fiu eu smeritul și umilul preot care să mă urc în amvon, să'mi dați voie, ca fără nici o supărare, fără nici o jignire pentru nimeni, să slujesc leturghia și să predic în crezul meu național-liberal, în care m'am născut și în care voiesc să'mi închid ochii. (Aplause prelungite, urale entusiaste).

Ca ministru al țării și membru al partidului național-liberal, ridic dar paharul meu pentru sănătatea presidentului consiliului și șeful partidului național-liberal, pentru domnul Dimitrie Sturdza ! (Urale nesfârșite, ovațiuni).

Socotesc că dintre toți oamenii noștri politici, prin îndelungile servicii pe cari le-a adus țării, prin vârsta sa, prin vaza de care se bucură, atât în ochii țării cât și în ochii străinătății, Dimitrie Sturdza este, printre oamenii noștri politici și de stat, acela care stă în fruntea tuturor ! Să'i dea Dumnezeu sănătate și viață îndelungă, ca să prezideze cu tărie și înțelepciune munca noastră întru îndeplinirea programului național-liberal și pentru fericirea țării. (Urale, ovațiuni).

Dintre oamenii marei generațiuni, el a rămas aproape singur în picioare ; dintre colaboratorii de frunte ai marelui Ion Brătianu, ai neîntrecutului Ion Brătianu, el este singurul aproape care a rămas în mijlocul nostru, căci să nu uităm, d-lor, că nu se poate vorbi într'o întrunire a muncii românești, fără să se pomenească numele lui Ioan Brătianu. (Urale nesfârșite, ovațiuni).

Știți, într'adevăr, cu toții, că ceea ce a dat avânt meseriilor românești, — căci meseriașii sunt astăzi cei mai numeroși în această

sala; ceea ce a făcut să se nască industria română, este curajoasa rezistență ce a opus Ion Brătianu pretențiilor lor din afară, cari ținteau să robească activitatea economică a acestei țări. Știți cum, și cât, a contribuit Ion Brătianu la războiul în urma căruia am câștigat independența noastră politică; cu același curaj și cu aceeași prevedere Ion Brătianu a întreprins războiul vamal, în urma căruia au eșit împuțernicite și triumfătoare meseriile noastre și s'a născut industria românească. (Aplause prelungite și îndelung repetate, ovațiuni).

Când dar noi luptăm ca să naționalizăm mai cu putere munca acestei țări, noi nu facem un lucru nou, nu suntem noi cei dintâi care punem în mișcare această idee; preocuparea de a întări munca românească este în tradițiunea partidului liberal, este o idee pe care Ion Brătianu ne-a lăsat o și pe care noi suntem hotărâți să o ducem mai departe. (Aplause repetate, ovațiuni).

Sunt dator și sunt fericit să spun aceasta, cu atât mai mult, că Ion Brătianu a lăsat în mijlocul nostru o îndoită tradițiune,

o tradițiune de idei și o tradițiune în viață: programul lui de idei și fii lui, cari sunt în rândurile luptătorilor liberali cei dântâi întru a lupta pentru realizarea idealului cătuia Ion Brătianu: a jertfit munca lui. Prin caracterul și prin însușirile lor, prin munca lor, fii lui Ion Brătianu au meritat întreaga dragoste a partidului nostru, căci ei poartă cu mândrie și fără a șovăi moștenirea, — ce ar fi fost zdrobitoare pentru alți —, a numelui pururea glorios, pe care părintele lor l-a lăsat. (Aplause prelungite și entusiaste ovațiuni).

D. N. Romanescu. Onoarelor! Onoare Brătienilor!

D. Al. G. Djuvara. Să'mi dați voie dar să ridic paharul meu, pentru fii lui Ion Brătianu și în deosebi pentru acela dintre fii lui care poartă și numele și pronumele tatălui său, pentru Ion Brătianu. (Aplause prelungite, ovațiuni),

Voci. Să trăească!

D. Al. G. Djuvara. Ridic paharul meu pentru Ion Brătianu, al cărui nume, nu este numai o amintire, o tradițiune liberală pentru noi, dar este ceva mai

mult, este o speranță și o che-
zăsie pentru viitorul partidului
național-liberal. (Aplause prelun-
gite și îndelung repetate, ova-
țiuni).

Tradițiunea, întrădevăr, în viața
partidelor ca și în viața popoare-
lor, este unul din elementele de
desvoltare cele mai de căpetenie.
Popoarele cari nu au știut să
lege firul istoriei lor, cari nu au
știut să tragă din trecutul lor
învățămintele ce el cuprindea,
cari nu au asigurat desvoltarea
treptată, dar stăruitoare, a ins-
tituțiunilor lor naționale, acele po-
poare nu au fost la adăpost de
zguduiri. Vedeți cum o mare na-
țiune, care la un moment dat al
istoriei sale și-a curmat mersul
desvoltării tradiționale, a fost
expusă la nenumărate și grele
prefaceri.

Făcând revoluțiunea cea mare
— și care va fi un titlu etern de
glorie pentru ea — Franța a ri-
sipit în lumea întreagă ideile cele
mai liberale și mai generoase, și,
totuși, a expus instituțiunile sale
celor mai periculoase reacțiuni.
A trebuit Franței ani îndelungați
până să își regăsească cărarea ei

istorică, trecând, în nu mai puțin de de un veac, prin mai bine de cinci-spre-zece constituțiuni.

Priviți, alături, un alt mare popor liber, priviți Englitera. Ea nu are constituțiune scrisă, aproape că nu are legislațiune civilă codificată, și cu toate acestea trăește în fruntea națiunilor civilizate, căci poporul Englez, după frumoasele cuvinte ale lui Taine, a știut să respecte și să păstreze bătrânii săi copaci și bătrâna sa constituțiune. (Aplause prelungite ovațiuni).

Am căutat să leg, domnilor, de principiul tradițiunii istorice, problemul economic al organizării corporațiunilor și cred că bine am făcut. Principiul tradițiunii ne poate într'adevăr sluji și aici, ca să găsim dreapta deslegare a acestui problem.

Corporațiunile, — breslele, — nu sunt, într'adevăr, creațiuni ale zilei de azi, ele sunt o instituțiune mai veche a țării.

Organizarea lor era puternică, o tradițiune de cinste și de muncă le întărea asezământul, — vechile bresle ale țării românești nu pot fi uitate și vă mărturisesc

că eu am salutat cu o emoțiune sinceră steagul cel vechiu al breslei de la 1844 rupt în făși, și care, glorios ca și un steag adus de pe câmpul de luptă, se desfășura astăzi înaintea ochilor noștri (Aplause) Breslele românești, o știți prea bine, au fost refugiul unde la orașe s'a păstrat munca noastră națională ; breslele românești au îndeplinit la orașe opera pe care țărănimea a făcut-o la sate, căci ele au păstrat la orașe, cum au păstrat țărani la sate, datinile, limba și naționalitatea noastră (Aplause prelungite și îndelung repetate, ovațiuni).

Când se va scri, domnilor, istoria exactă și reală a acestui popor, se va vedea că din toată scara claselor noastre sociale, acelea cari au păstrat mai cu vârtosie, așa zice mai cu îndărătnicie, obiceiurile, limba și geniul acestui popor, au fost clasele muncitoare (Aplause prelungite, îndelung repetate, ovațiuni).

Breslele însă, ca și alte instituțiuni vechi, au slăbit încetul cu încetul ; născute din necesități sociale, cari în parte nu mai aveau ființă, sau cărora vremea

le dedea alte deslegări, nu aşezice că breslele murise, căci instituţiunile de fraţie şi de solidaritate, printr'o ficţiune de sentiment, îmi par ca şi cum nu ar muri nici odată ; lovite însă, ca de paralisie, s'au topit încetul cu încetul, până ce legea a venit să le organizeze reânviindu-le, ca din cenuşa lor.

Căci, dacă împrejurările şi nevoile sociale, cari au contribuit în trecut la înfiinţare breslelor, dispăruseră în mare parte; alte nevoi sociale s'au ivit, cari împingeau către formarea unor instituţiuni de acelaş soi.

De acea şi vedem, rând pe rând, oamenii noştri politici, reluând problemul reconstituirii lor.

Sunt prea nepărtinitor şi sărbătoarea de astăzi este prea frumoasă, pentru ca să nu aduc aci omagiile mele adversarilor politici care au contribuit în cea mai largă măsură la reînfiinţarea breslelor.

Cel dintâi care le-a susţinut a fost d-l Petre Carp, d-l Nicolae Filipescu a alcătuit şi d-sa un proiect al corporaţiunilor, până ce partidul naţional-liberal, prin

organul prietenului meu e Vasile Misir, a realizat această operă. Lăsând la o parte țelurile economice pe cari breslele puteau să le atingă, toată lumea părea de acord asupra unui lucru, că breslele răspundeau unei necesități sociale învederate, punând meseriașii, prin înfrățire, în stare de a se organiza mai cu temei.

Prietenul meu, vechiul meu prieten Romanescu, se ridica adineauri cu putere împotriva principiului legii, pe care d-sa l'a numit un principin de silă. Se întâmplă însă cu problemul acesta, ca mai cu toate problemele sociale, cum se întâmplă și cu principiul intervenției de stat. În realitate nu este vorba aci de aplicarea sau de violarea principului; este vorba de o modalitate, care aparține mai mult artei de a governa.

Principiile, într'adevăr, se aplică și ele după nevoile cari se ivesc, după împrejurările cari răsar în viața unui popor, după momentul istoric la care sunt chemate să intervie. Dacă meseriașii s'ar ridica cu toții, sau în marea lor majoritate, să zică: suntem

atât de puternici, mijloacele noastre economice sunt atât de bine organizate, în cât putem să ne strângem la olaltă, să ne întărim și să ne sprijinim interesele noastre singuri, atunci ași înțelege să se considere principiul legii ca un principiu de impunere, de silă. D-voastră știți însă bine că marea majoritate a meseriașilor români au cerut cu stăruință o lege de organizare a meseriilor, și prezența astăseară, la acest banquet, a reprezentanților tuturor corporațiilor din Oltenia, este o dovadă vie că legea nu a făcut de cât să răspunda apelului lor.

Știu ce mi s'ar putea zice : că legea ar trebui să se mărginească numai întru a organiza cadrul corporațiunii, lăsând formarea corporațiilor liberei adesiuni. Va mărturisesc, domnilor, că în stadiul de dezvoltare în care ne aflăm, nu cred în succesul unui asemenea sistem.

Dealtminteri, legile organizatoare fără sancțiuni mi-au părut în totdeauna ca menite de a fi și fără ef. ct.

Legea nu poate cuprinde într'însa precepte și sfaturi, nu

poate prevedea organizări cari sunt la discrețiunea, la bunul plac al celor interesați, legea prescrie, legea ordonă. Când legea crede că este nevoie ca un număr de oameni să se strângă împreună spre a lupta cu puteri unite întru atingerea unui scop comun.—legea ordonă și oamenii trebuie să se supuna ei.

Vedeți, cu privire la reînființarea corporațiilor, părerea celor mai mulți nu poate să fie discutată. Principiul obligativității a fost admis și de partidul conservator prin proiecte e sale și de partidul liberal; legea a fost cerută de cel mai mare număr de meseriași; ea a fost, în fine, votată de majoritățile din parlament. Ea întrunește în cea ce privește principiul ei, o însemnată, o netăgăduită majoritate. Căci d'lor, să nu uităm că nu s'a găsit pînă acum nici un mijloc mai bun, în țările de democrație, de cît părerea celor mai mulți; nici un sistem de guvernare mai liberal de cît acela al majorităților. Cei puțini trebuie să se supună celor mulți, căci viața de stat nu poate fi anarhică, ea tre-

bue să fie o viață organizată, a cărei funcțiuni sociale să fie îndeplinite după norme sigure și respectate de toți. (Aplause prelungite, și îndelung repetate, ovațiuni).

Să lăsăm dar deocamdată principiile legi, sau, dacă voiți mai bine, din principiile acestea ale legi, să nu reținem de cit o lecțiune — și sunt sigur că această lecțiune D-l Romanescu o înțelege ca și noi și o primește pe deplin.

Cea ce legea proclamă, sub o formă sau sub alta, cu mai multă sau mai puțină constringere, este gruparea elementelor de muncă ale acestei țări, pentru o colaborare intimă și conștientă. Atit timp cit nu va fi sădit și nu va prinde rădăcini puternice în inimile muncitorilor sentimentul de frăție; atita vreme cit ei vor sta nepăsători de soarta și de păsurile semenilor lor; atata vreme cit ei nu vor simți nevoia să își întindă mâna unul altuia, să sufere de suferințele lor comune, ei nu vor fi pregătiți pentru luptele economice cari frământă societățile moderne.

Fără de un puternic sentiment de solidaritate munca noastră națională va fi văduvă de energii și ochii muncitorilor, pironiți către pământ, către nevoile lor zilnice, nu se vor ridica nici odată către același ideal.

Muncitori ai aceleași țări, vorbind aceeași limbă, având aceleași sentimente legate prin suferințe seculare, prin mormintele părinților și prin întreg trecutul istoric al neamului vostru; muncitori ai aceleași țări, având copii voștri născuți pe acelaș pământ, în mijlocul acelorași nevoi, voi nu vă puteți răslăți unul de altul, nu puteți desprinde din inimile voastre dorurile și aspirațiunile voastre comune, fără să vă osîndiți peirei; căci popoarele cari nu s'au pătruns la timp de sentimentul solidarității, au fost cu înlesnire prada celor dintii cuceritori (Aplause prelungite și îndelung repetate).

Iată principiul legii și acest principiu ne este scump.

Am zis oare, d-lor, că legea astfel cum a fost făcută, este o lege perfectă? Am zis oare că structura ei răspunde la toate

nevoile noastre, și economice și sociale?

Năgresit că nu. Corporațiunile de astăzi, întradevăr, nu mai sunt și nu mai pot fi breslele de odinioară. Viața aproape pe friarhală, care întrunea odinioară sub același acoperiș pe meșter și pe lucrător, a dispărut; atelierele de astăzi sunt cu totul altceva și problemele economice și sociale cari se impun muncii sunt și ele deosebite.

Ținut-a legea în deajuns seamă de aceste noi probleme?

De sigur, domnilor, că nu.

Dar și voi să mi se spună ce iese perfect din mâinile omului?

Ființă șubredă, cu idealuri neînfrânate, dar cu puteri cercuite de vreme și de împrejurări, omul n'a apucat bine să sfârșească un lucru și timpul, care în mână pașii, îi arată de îndată fragilitatea operei pe care a făcut-o. Mâinile lui, ori cât ar fi de vânjoase, plămădesc lutul menit să devină țărână. Fință trecătoare, omul nu este făcut să clădească pentru totdeauna, numai Dumnezeu-irei îi este dat să clădească pentru eternitate. (Aplause prelungite, îndelungate repetate).

Și totuși, d-lor, omul nu se dă învins ! Dacă întradevăr omul nu poate să clădească, asigurând operei sale o durată de totdeauna, el poate întrupa în clădirea ce ridică idea măreața care l'a însuflețit ; clădirea se surpă și se prăvălește, dar idea renaște din ruinele ei, ca o sămânță sănătoasă și bună, pe care mâini generoase au aruncat-o într'un pământ fertil, și din care răsar noi înfloriri și noi recolte, spre mărirea, spre splendoarea muncii care le-a pregătit. (Aplause prelungite, îndelung repetate, ovatiuni).

Este dar, d-lor, legea meseriilor o lege care are cusururile ei, o lege care are slăbiciunile ei. Practica le-a arătat încetul cu încetul și o cercelare mai amănunțită a desfășurării acestei legi, a deschis noi orizonturi asupra concepțiunii pe care a fost înfemeiată. Am urmărit, cu cea mai mare răbdare, toate întâmpinările, toate plângerile, toate dorințele corporațiilor. Pot spune — cu modestie, dar și cu tăria omului care și-a făcut datoria, — că în noul minister, nu suntem

numai un minister *al muncii*, dar suntem și un minister *de muncă* (Aplause prelungite, îndelung repetate, ovațiuni).

Din ziua în care am pășit pragul aceluia minister nu am încetat, — nici colaboratorii mei, nici eu — de a ne gândi la nevoile păturilor largi ale muncitorilor românești (Aplause prelungite).

Meseriașul român? Dar ce poate fi mai mândru de cât un un meseriaș? El face parte din pătura întinsă, din pătura largă a muncii — cea mai interesantă, cea mai vrednică de pildă și de laudă, dintre toate păturile sociale. Și totuși, în această largă pătură, — toată cu iubire privită de noi, — meseriașul are un loc deosebit și mai de frunte. El nu se poate asemăna lucrătorului din fabrici.

Acesta este un număr, este o cifră, personalitatea lui dispare ca absorbită de mașina lângă care stă, corpul lui este o anexă a organelor mecanice, o prelungire a vertebrelor de oțel cari îl domină și cari îl împing. Mâinile lui se agită fără inițiativă,

ele par a fi legate de roțile de fier cari se învârtesc fără preget. Robit de puterea care'l covirșește, devenit mașină el însuși, el este silit să'și ritmeze mișcările, și însăși bătăile inimei lui, în ritmul motoarelor de lângă el. (Aplauze prelungite și îndelund repetate).

Meseriașul, domnilor, dimpotrivă, prelăce el însuși materia supusă lucrării lui, el este un creator. El nu își întinde mâna de cât pentru ca să își ia unel-ta pe care pare că o animează imprimându-i personalitatea lui. (Aplause prelungite și îndelung repetate, entusiaste ovațiuni).

Aci nu este meseriașul care devine prelungirea instrumentu-lui de care se slujește, el îi dă insuflețire comunicându-i vointa și cugetarea lui (Aplause prelungite și îndelung repetate) In meserie, se găsește aproape întreaga scară a cugetării. De la ucenicul, care de abia știe numele și felul uneltei ce i se pune dinainte, până la maestru, care concepe linia și forma ce dă materiei, găsim aproape toate treptele cari duc de la lucrător la

artist. Insușiri tehnice, de desen, de metodă, de gust; aptitudini de investigațiune, cari'l fac să urmărească, în public, modificările de dorințe ale clientelei; talentul cerut pentru a-și înfățișa bine produsul muncii; cumpătarea și calculul negustorului care trebuie să cunoască piața și să își hotărască producțiunea; toate acestea trebuie să le găsim într'un adevărat meseriaș (Aplauze prelungite).

Pentru ca să aibă însă asemenea însușiri, gândiți-vă, d'lor, ce instrucție tehnică, ce educațiune profesională, ce așezăminte economice trebuie să înconjoare meseriile noastre, și fiind-că meseriași formează o clasă numeroasă de cetățeni, de la care țara așteaptă un sprijin puternic în lupta economică pe care națiunile și-o dau, — gândiți-vă d'lor, ce răspundere, gândiți-vă ce sarcini apasă asupra lor! (Aplauze).

Dar suntem noi oare ajunși în stadiul acela de înaintare, în care putem spune meseriașilor: mergeți singuri, nu mai aveți nevoie de sprijinul nostru?

Suntem noi ajunși în stadiul

acela de munca și de sacrificii în care putem spune meseriașilor: ne-am făcut toată datoria față de voi, v'am înființat școli bine chibzuite și practice, v'am ajutat să vă organizați creditul, v'am înlesnit mijloacele de informațiune, am solidarizat cu înțelepciune interesele voastre patroni, interesele voastre lucrători!

Putem noi zice toate acestea?

Eu cred, că nu o putem spune pe deplin, eu cred că meseriașii au încă nevoie de sprijinul, de ajutorul nostru; și cum ei sunt numeroși și constituiesc o pătură largă a țării noastre, totul se schimbă, și în loc să zic: ce sarcini și ce răspundere apasă asupra voastră, zic, ce sarcini și ce răspundere apasă asupra noastră (Aplause prelungite, ovatiuni).

Domnilor, meseriașii sunt datori să ne dea energia lor de muncă, activitatea lor neobosită și neînteruptă, ei trebuiesc să dea pilda unei vieți de lăniște, de înțelepciune și de cinste, ei sunt datori să hrănească pentru țara lor un sentiment cald și fără șovăire. La rândul nostru, sun-

tem datori să'i punem în stare de a-și îndeplini rolul lor social, ajutându-i prin instituțiuni de economie, de educațiune și de cultură (Aplause).

Nevoia de organizație economică este mare. Orcât am încerca, nici odată nu vom face prea mult în această direcțiune, căci, locul pe care Statele moderne îl ocupă astăzi, se câștigă în primă linie prin energia, prin puterea economică de care dispune.

În această direcțiune trebuiesc dar îndreptate sforțările și luarea noastră aminte, căci greșelile de ordine economică se plătesc, și se plătesc scump.

O pildă, două, cu privire la meserii, vă vor adevăra și mai bine acest lucru și vor arăta în chip mai luminos nevoile și pericolele care vă pot isbi. O singură greșală să facem în tarifele noastre vamale, lăsând granițele deschise unui produs al muncii noastre, și țara va fi inundată de produsul similar al celorlalte state; și cu puterea capitalului de aiurea, cu organizația economică, cu energia de muncă, cu tradițiunile tehnice ce sunt în țările mai vechi,

cum ați putea d-voastră lupta, cum ați putea d-voastră să rezistați?

Binevoți a observa că nu am nevoie să presupun conflictul economic pe bazele unor concurențe străine ruinătoare, pentru ca pericolul să devie invederat. Luptăm pentru ca să dezvoltăm în țara noastră o industrie cât se va putea mai înfloritoare; putem oare însă și aci să purcedem fără băgare de seamă, fără un studiu amănunțit al condițiilor economice în care trăim? Dacă vom acorda avantajii întinse unor instalațiuni industriale, menite să fabrice produse similare cu acelea pe care meseriile le produceau înainte și vom lovi astfel, în chip prea violent, unele meserii, asvârlind pe piața noastră, dintr'o zi în alta, produse similare fabricate chiar în țară, noi nu facem operă economică utilă și desigur facem un rău. (aplauze prelungite).

Negreșit, că nu putem aștepta ca procesul transformării parțiale a meseriilor în mare industrie, să se desfășure în chip firesc și lent, o asemenea prefacere normală,

asemănată cu transformare istorică dela alte popoare, nu mai poate avea loc la noi, oricum ar fi însă, o schimbare violentă nu poate fi de nici un folos. Incurajările nu pot fi dar date industriei decât după un studiu, mai amănunțit și mai complet de cât cel făcut până acum pentru ca munca țării noastre să fie scutită de zguduiri și suferințele strâns legate de transformările prea rezezi și prea violente.

Este nevoie ca meseriile să fie îndrumate astfel, în cât să poată ocupa situațiunea normală ce trebuie să aibă în cercul puterilor noastre economice.

Pentru aceasta se cuvine ca organizarea meseriilor să fie, nu numai bine făcută, dar și bine înțeleasă. Greșesc acei cari își închipuie că corporațiunile sunt un scop. Corporațiunile nu sunt un scop, ci un mijloc de organizare mai bună a muncii, un mijloc pe care legea îl pune la îndemână meseriașilor pentru ca să poată merge înainte, mai neșovăitor, mai cu putere.

Țelurile pe cari meseriile trebuie să le atingă prin organiza-

rea corporațiilor, prin spiritul de asociațiune, prin sentimentul de solidaritate pe care aceste corporațiuni sunt menite să'l întărească, sunt altele. Cea dântâi nevoie a meseriilor este organizarea de școli, și bine chibzuite și practice, cari să permită meseriilor noastre să și formeze personalul din elemente puternic pregătite. Școlile de ucenici și școlile de meserii nu sunt de altminteri singurele organe de cultură necesară meseriașilor. Chiar aceia cari se găsesc astăzi intrați în meseria lor, au nevoie de un supliment de educațiune și de cultură, atât specială profesiunii lor cât și generală; este nevoie dar ca să se organizeze școli pentru adulți, pentru ca încetul cu încetul ei să fie puși în pozițiune de a și îndeplini mai bine rolul lor social.

Aveți d-stră instituțiuni de credit, cari în momentele de criză, să vă înlesnească capitalul trebuincios profesiunii ce exercitați?

Aveți d-voastre alcătuirii care să vă înlesnească cumpărarea materiilor prime în bune condiții de preț și de calitate?

Aveți organizări cari să vă țină în curent cu prefacerile prin cari trec mesuriile; cari să vă procure desenuri și modele și să vă pună la îndemână noile metode?

Aveți organizat vreun sistem de înlesnire pentru a vă procura micile mașini sau unelte de care aveți nevoie în ateliere?

Aveți instituțiuni sau organe cari să urmărească nevoile meșterilor, calfelor și ucenicilor, să cunoască cererile de lucru, să se ocupe cu plasarea celor ce voesc să muncească, ca să le înlesnească raporturile dintre patron și lucrător?

Aveți d-voastre birouri care să se ocupe și să cunoască producțiunea deosebitelor meserii, să urmărească vicisitudinile pieței, să fie în curent cu furniturile necesare autorităților, și să intervină pentru ca aceste furnituri să fie cu preferință asigurate muncii românești?

Toate acestea sau nu le aveți, sau le aveți imperfect organizate.

E bine! toate acestea le puteți avea printr'o muncă stăruitoare și cinslită; iar noi vă făgăduim

tot ajutorul, pentru ca împreună
șă le întemeiem. (Aplause pre-
lungite).

Legislațiunea țării noastre pri-
vitoare la muncă, trebuie prefă-
cută și complectată. Străinul care
ar vedea că avem peste 450 fa-
briци bucurându-se de o largă
protecțiune a Statului și între-
buințând, numai ele, aproape
40.000 lucrători; străinul care ar
ști că avem peste 150.000 de
meseriași și care ar cunoaște și
starea legislațiunii noastre, de-
sigur că ar invinui de nepăsare cla-
sele diriguitoare ale acestei țări.
Adevărul d-voastre îl știți, este
altul. Adevărul este că sforțările
noastre au fost covârșite de gre-
utatea problemelor unor organi-
zări noi, că o legislațiune a mun-
cei nu poate să iasă decât trep-
tat, din nevoile reale ale elemen-
telor ce ea trebuie să cărmuiască.

A sosit însă timpul, trebuie s'o
recunoaștem cu toții, ca o ase-
menea lucrare să fie mai de a-
proape și mai stăruitor urmărită.

Două trebuesc să fie, cu deo-
sebite, caracterele unei aseme-
nea legislațiuni. Ea trebuie să fie
o legislație de protecțiune și de

împuternicire a lumei muncitoare, adică o legislație de prevedere socială, în cel mai larg și mai înalt înțeles al cuvântului (Aplauze).

Ea trebuie să fie, în prim rând și mai ales, o legislațiune de întărire a elementului nostru național (Aplauze prelungite).

Ceea ce trebuie, în adevăr, să dorim cu toții, mai înainte și mai presus de orice, ceea ce trebuie să fie pururea în cugetul și în inima noastră, este ca meseriile și munca țării noastre, să rămână în mâini românești (Aplauze îndelung repetate, ovațiuni.)

Ați văzut cu câtă energie, cu câtă tragere de inimă, am întreprins cu toții în sesiunea trecută o întreagă legislațiune, care să ridice nivelul material și moral al țărănimii românești, pătura cea mai largă, cea mai profundă, de unde se ridică puterile vii ale acestei țări (Aplauze).

Cu aceiași râvnă vom lucra pentru a îmbunătăți și a desăvârși legislațiunea privitoare la meseriași și la muncitori, spre ridicarea nivelului material și mo-

ral al acestor însemnate straturi sociale.

Numai întemeind de jos în sus, cu înțelepciune și cu grijă, putem clădi cu tărie și durată.

Dați-mi o țară care să aibă la temelie ei o țărânie și o clasă de lucrători conștientă și puternică; dați-mi o țară care să aibă, pe lângă acestea, o clasă mijlocie de meseriași și negustori conștienți și puternici, și mi este aproape indiferent de ceia ce va fi mai sus.

Furtunile pot să treacă cât de aprigi, ele vor împrăștia frunzele, vor rupe crăcile, dar trunchiul copacului va rămâne în picioare și rădăcinele lui, adânc înfipte în pământ, nu vor putea fi smulse de nici o vijelie (aplauze prelungite, ovațiuni).

Furtuna va trece, crăcile vor crește iarăși cu tărie, și noi înfrunziri vor da o nouă splendoare copacului rămas neclintit (aplauze).

Muncii noastre naționale, să aducem, domnilor, tot prinosul dragostei noastre; muncii noastre naționale să jertfim toate eforturile, toată energia cugetării noa-

stre, ca o tămâe curată arsă pe altarul patriei, și ai cărei fum s'ar ridică tot mai sus, spre bolțile albastre, ca în spre un deal pururea urmărit cu nesațiu și nici odată pe deplin atins. (Aplauze prelungite, ovațiuni îndelung repetate).

